

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Lehetséges jogi minősítési verziók egy konkrét tényállás alapján

Szerző: Dr. Bánó-Kacskovics Virginia

2015. december 10.

1. Tényállás (kiinduló alaphelyzet)

Kovácsné Károlyi Krisztina Katalin sértett (a továbbiakban: sértett), a Kecskeméti Járási Ügyészség fogalmazója, 2013. szeptember 24-én, 14:00 óra körüli időben, a lajosmizsei autóbusz-pályaudvar várótermében, a 15:20 órakor induló autóbuszra várakozott. Balfék Bálint és Degenerált Dezső, valamint társaságukban egy harmadik személy, ugyancsak a váróteremben tartózkodtak.

A sértett a várótermi büfénél szóba elegyedett Degenerált Dezsővel, akit látásból ismert. Ennek során megemlítette, hogy társa, Balfék Bálint ellen, korábban lopás miatt nyomozást folytatott a Kecskeméti Rendőrkapitányság, a vádirat elkészítésében - ügyészségi fogalmazói minőségében - ő is közreműködött. A sértett ezt követően felszállt az autóbuszra, ahol a menetjegyét megváltotta.

Degenerált Dezső gyanúsított ezalatt visszatért társaihoz, és közölte velük, hogy a sértett, Balfék Bálintról azt állította, miszerint régebben lopás miatt büntetőeljárás folyt ellene. Ezt követően mindhárman az indulásra várakozó autóbuszhoz mentek, ahol felelősségre vonták az ott helyet foglaló sértettet. A vita hevében a sértettet az autóbuszról lerángatták, majd közrefogták oly módon, hogy Degenerált Dezső az egyik oldalról, eleddig ismeretlen társuk a másik oldalról megragadták a karját, és Balfék Bálinttal együtt erőszakkal az autóbusz-állomás közelében lévő bokros-fás területre tuszkolták. Menetközben a sértett megpróbált menekülni, de nem tudott, mert Degenerált Dezső és ismeretlen társuk erősen tartották mindkét kezét, Balfék Bálint pedig időnként ütlegelte.

A bokros-fás területen ismeretlen társuk kitépte a sértett kezéből a kezításkáját, amelyben kb. 18.000 forint készpénz, 2 db öngyújtó, 1 db rúzs, 1 db tűtartó, 1 db fésű, valamint a sértett lakáskulcsai, személyi igazolványa, bankkártyája, Sony Xperia Z1 Compact mobiltelefonja, valamint férjének, Kovács Károlynak kettő régi diákigazolványa volt. Amíg a kezítéska tartalmát vizsgálták, a sértett ismét megpróbált elfutni, de ebben Balfék Bálint és ismeretlen társuk biztatására Degenerált Dezső megakadályozta úgy, hogy a sértett után futott, és lefogta. Ezt követően Balfék Bálint és ismeretlen társuk odament a fogva tartott sértetthez, majd ismeretlen társuk azt követelte, hogy a sértett mondja meg a bankkártyájának PIN-kódját. A sértett ezt megtagadta, ezért a Degenerált Dezső által fogva tartott sértettet ismeretlen társuk ököllel két esetben arcul ütötte.

A bántalmazás hatására a sértett hamis kódszámot közölt az elkövetőkkel, akik a sértettet sorsára hagyva

a helyszínről eltávoztak. (Mint utóbb az OTP elektronikus nyilvántartásából kiderült, az autóbusz-állomás közelében lévő bank-automatánál a sértettől eltulajdonított bankkártyával pontosan meg nem állapítható összegű készpénzt kívántak felvenni, de a hibás kódszám miatt ez nem sikerült.)

A magára hagyott sértett az autóbusz-állomásra menekült, majd ott a forgalmi ügyeletestől kért segítséget, aki a helyszínre mentőt hívott és telefonon értesítette a rendőrséget.

A helyszínre mentővel kiérkező orvos a sértett ellátta (elsősegélybe részesítette), és Kecskemétre, a Városi Kórházba szállította. A mentőorvos az időközben kiérkező rendőrfőnöknek elmondta, hogy a sértett a bántalmazás következtében nagy valószínűséggel orrcsonttörést és a jobb oldali szemöldökív zúzott sebzést szenvedett. A sérülések együttesen várhatóan 8 napon túl gyógyulnak.

A sértett a rendőrfőnök kérdése elmondta, hogy személyesen csak Balfék Bálintot és Degenerált Dezsőt ismerte, harmadik társukat soha nem látta.

Minősítési verziók:

1.

A Btk. 310.§ (1) bek. c./ pontjában meghatározott, és a (2) bek. szerint minősülő, csoportosan elkövetett hivatalos személy elleni erőszak bűntette (társtettesek)

Amiatt rángatták le a buszról, korlátozták a személyi szabadságát és ütötték meg, mert korábban ügyészségi fogalmazóként Balfék Bálintot megvádolta.

Ügyészségi fogalmazóként hivatalos személyként járt el, és emiatt utóbb bántalmazták.

2.

A Btk. 194.§ (1) bek.-ben meghatározott, és a (2) bek. b./ pontja szerint minősülő, aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének bűntette (társtettesek)

Azért korlátozták a személyi szabadságában, hogy felelősségre vonják korábbi hivatalos eljárása miatt, ez már aljas indok.

Azt orvos-szakértő kirendelésével lehet tisztázni, hogy a sértett 8 napon túl gyógyuló orrcsonttörését melyik ütés okozta. Az 1-2 pontban írt bántalmazás, ütlegelés, vagy a végén, az ököllel történő arcul ütés.

A sértett kihallgatásával tisztázni kell, hogy Balfék Bálint hányszor, hogyan (ököllel vagy tenyérrel) és mely testtájakra mért ütések. Az orvos-szakértő ez alapján, valamint az orvosi látogatás alapján meg tudja mondani, hogy ezek az ütlegelések okozhattak-e orrcsonttörést. Ha nem, akkor ezek az ütlegelések még csak könnyű testi sértés okoztak, és ez beleolvad a hivatalos személy elleni erőszakba.

Annak tisztázásához, hogy a hivatalos személy elleni erőszak megvalósult-e, a sértettet ki kell hallgatni arra, hogy mit jelent pontosan az, hogy „felelősségre vonták”. Utaltak-e rá egyértelműen, hogy a vádirat szerkesztésében való közreműködése miatt kell leszállnia a buszról, hogy „megbeszélhessék” a dolgot, illetőleg emiatt kell bemennie a támadókkal a bokros-fás részre, továbbá az ütlegelés egyértelműen bosszúból történt-e, amiatt, hogy megvádolta Balfék Bálintot, vagy esetleg a két társának szorításából való menekülés megakadályozása érdekében történt a bántalmazás. Szóba került-e már ekkor, hogy elveszik az értékeit.

3.

A Btk. 366.§ (1) bek. b./ pontjában meghatározott kifosztás büntette versus a Btk. 365.§ (1) bek.-ben meghatározott és a (3) bek. c./ pontja szerint minősülő csoportosan elkövetett rablás büntette (társtettesek)

Kifosztás, ha eredendően nem a dolog elvételére irányult az erőszak, hanem az általuk elkövetett más bűncselekmény (hivatalos személy elleni erőszak, személyi szabadság megsértése) elkövetése során alkalmazott erőszak hatása alatt álló személytől vették el a táskáját.

Akkor lenne rablás, ha az eredetileg más okból alkalmazott erőszak a dolog elvétele érdekében

folytatódik. Az, hogy az elkövető kitépte a sértett kezéből a táskáját, önmagában még nem valósít meg rablási erőszakot, csak akkor, ha a táska kitépésével együtt járó „erőszak” áttevődik a sértettre, vagyis, ha például a sértett belekapaszkodik a táskába, a támadó pedig elrántja a sértettet, esetleg a sértettet még a földön is vonszolja a táska megszerzése érdekében. Szimpla kitépés, még ha a táska füle el is szakad esetleg, de a sértett teste nem sérül meg, nem valósít meg rablást.

A sértett kihallgatásával tisztázni kell, hogy amikor kitépték a kezéből a táskáját, akkor azt egyből odaadta-e, elszakadt-e a táska, illetőleg bántalmazták-e amiatt is, hogy megszerezzék tőle a táskát, tettek-e erre irányuló kijelentést, még a bántalmazás közben, hogy meg akarják szerezni tőle az értékeit is, azon túl, hogy felelősségre vonják a vádemelésért.

A rablás helyett kifosztás büntetének megállapítása indokolt, ha egyértelműen nem bizonyítható, hogy a bántalmazás a sértett értékeinek megszerzésére irányult és a dolog elvételére irányuló szándék az elkövetőben a bántalmazást követően alakult ki.

Sem a rablásnak, sem a kifosztásnak nincs alsó bűncselekményi értékhatára, de azért szükségesnek tartom értékszakértő kirendelését a táskában lévő tárgyak értékére.

A táskával együtt elvették a sértett bankkártyáját, személyi igazolványát, és férje két érvénytelen diákigazolványát, vagyis közokiratokat.

A Btk. 346.§ (1) bek. a./ pontjában meghatározott okirattal visszaélés vétsége.

Eshetőleges szándékkal is elkövethető, a rablás elkövetője eshetőleges szándékkal valósítja meg a közokirattal visszaélés vétségét, ha az idős sértett nő táskáját eltulajdonítja (BH.1991.151.) Szerintem ez vonatkozik a kifosztással való halmazatra is.

A halmazat megállapíthatósága szempontjából tisztázni kell, hogy az elkövetők megtartották-e a sértettnél lévő közokiratokat, vagy esetleg azonnal eldobták, mert ez utóbbi esetben, a rövid idejű birtoklás miatt nem valósult meg az okirattal visszaélés vétsége. Ez a bűncselekmény ugyanis akkor valósul meg, hogy a megszerzést követően huzamosabb ideig birtokolja az elkövető az okiratokat.

Ha azonnal eldobták az okiratokat az elkövetők, akkor a szándékuk nem terjedt ki a megszerzett okiratok birtoklására, hiszen azokat a megszerzést követően azonnal eldobták, így cselekményük okirattal visszaélés vétségét nem valósította meg.

4.

A Btk. 194.§ (1) bek.-ben meghatározott személyi szabadság megsértésének büntette.

A Btk. 367.§ (1) bek.-ben meghatározott zsarolás büntette.

A Btk. 164.§ (1) bek.-ben meghatározott és a (2) bek. szerint minősülő súlyos testi sértés büntette.

Amíg a táskát átkutatták a sértett megpróbált megszökni, de Degenerált Dezső után futott ismeretlen társuk biztatására, és lefogta. (Degenerált Dezső tettes, ismeretlen társ felbujtó)

Ez térben és időben elkülönül a korábbi bűncselekményektől, ezért megállapítható.

Zsarolásnál a sértett követelésének színlelt teljesítése esetén nem befejezett bűncselekmény, hanem kísérlet valósul meg. (ismeretlen társ tettes, Degenerált Dezső és Balfék Bálin bűnsegéd)

Itt még azt kellene tisztázni a sértett kihallgatásával, hogy azért mentek utána, és azért fogták le, hogy „kiszedjék” belőle a bankkártya PIN kódját, vagy ezt a lefogását követően határozták el az elkövetők.

Mivel valószínűleg az ismeretlen társ ökölütései okozták a súlyos testi sértést, halmazatban még megvalósult a Btk. 164.§ (1) bek.-ben meghatározott és a (2) bek. szerint minősülő súlyos testi sértés büntette is. (ismeretlen társa az elkövető, Degenerált Dezső bűnsegéd, Balfék Bálint pszichikai bűnsegéd)

5.

A Btk. 375.§ (5) bek.-ben meghatározott, és az (1) bek. szerint büntetendő információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás bűntettének kísérlete.

A Btk. 393.§ (1) bek. a./ pontjában meghatározott készpénz-helyettesítő fizetőeszközzel visszaélés vétsége nem valósul meg, ha az elkövetési magatartással okozati összefüggésben kár is bekövetkezik, így csak a Btk. 375.§ (5) bek. szerinti információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás állapítható meg. A súlyosabb jogtárgysértést megvalósító alakzat az enyhébb megítélésű cselekményt magába olvasztja.

Nem derül ki a jogesetből, de ha meg lennének az elkövetők, őket őrizetbe kell venni, meg kell motozni, és házkutatást kell végrehajtani a lakásukban.

A bizonyítási kísérletet is el lehet végezni, ha a sértett van olyan állapotban, hogy megmutassa a helyszínen a rendőröknek, hogy ki, hogy, hová hurcolt, hol bántalmazta.

A sértettnek, illetőleg ha vannak olyan tanúk, akik látták az elkövetőket, a tanúknak fényképről felismerésre bemutatást lehet fogantatosítani, Degenerált Dezső és Balfék Bálint fényképével, illetőleg ha van adat az ismeretlen társ kilétére, akkor az ő fényképével. Rendőrök szokták a hasonló bűncselekmények elkövetőit, Degenerált Dezső és Balfék Bálint korábbi bűntársait, ismert barátait bemutatni a tanúknak.